

ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਧੂ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 31 (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੰਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਰਟੀਕਲ ਜਵਾਬਦਾਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 1956। ਕਿਸੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਲੇਖ ਅਤੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ 284 ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ, ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਡਾ. ਐਲ.ਪੀ. ਅਗਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(14) ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 27 ਦਸੰਬਰ, 1999 (ਅਨੈਕਸਚਰ ਪੀ-4) ਅਤੇ ਮਿਤੀ 29 ਦਸੰਬਰ, 1999 (ਅਨੈਕਚਰ ਪੀ-5) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1999 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2001 ਤੱਕ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ) ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। .

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਉਮਾ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਏਐਨ ਜਿੰਦਲ ਜੇ. ਜੇ.

ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, -ਜਵਾਬਦਾਰ

**ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 398/DBof 2005,
2005 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 420/ਡੀਬੀ ਅਤੇ
2005 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 478/ਡੀਬੀ**

27 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2007

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 - ਐੱਸ. 302/34—ਸਿਰ 'ਤੇ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੋਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਮੌਤ—ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਕਾਰ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ/ਡਰਾਈਵਰ ਵਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ—ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਪਿਸ਼ਾਬ ਅਤੇ ਖੂਨ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਪਾਈ ਗਈ— ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ 'ਚ ਮੌਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਡਰਾਈਵਰ- ਮ੍ਰਿਤਕ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ - ਡਰਾਈਵਰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਦੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤੀ - ਇੱਕਸਾਰ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਡਰਾਈਵਰ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ- ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ- ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ-ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

ਨੋ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤ ਮਿਲੇ ਹਨ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਕਾਰ ਚਲਾਉਣਾ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਕਤਲ ਕਦੋਂ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਇਹ ਦੱਸਣ 'ਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਦੋਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(ਪਰਾ 32)

ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਉਸ

ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਸੂਈ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ।

(ਪਰਾ 32)

ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਕਤਲ ਪਿੱਛੇ ਕਿਸ ਦਾ ਹੱਥ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਪਹਾੜਾ ਅਤੇ ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਵੀ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਜੁਰਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਹੀ ਇਸ ਜੁਰਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ।

(ਪਰਾ 33)

ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਪਹਾੜਾ ਵੱਲੋਂ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਕੇਵਲ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਪਹਾੜਾ ਹੀ ਸੀ, ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਪਹਾੜਾ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨਾ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਪਹਾੜਾ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹ ਜਿਸ ਨੇ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਪਹਾੜਾ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਸਥਿਤੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਪਹਾੜਾ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ।

(ਪਰਾ 34)

ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਪਹਾੜਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਸਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਦੀ ਇਸ ਵਾਰਦਾਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(ਪਰਾ 35)

ਸੀਆਰਐਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਮਾਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ ।
A. ਨੰਬਰ 398-2005 ਦਾ ਡੀ.ਬੀ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਜੂ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ,
ਸੀਆਰਐਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ । A. ਨੰਬਰ 420-DB ਦਾ
2005

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੁਧੀਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੀਆਰਐਲ ਵਿੱਚ
ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ A. ਨੰਬਰ 478-DB ਦਾ f2005

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੀਤਾ ਕੋਹਲੀ, ਡੀਏਜੀ, ਪੰਜਾਬ , ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ।

ਏ.ਐਨ. ਜਿੰਦਲ, ਜੇ

(1) ਤਿੰਨ ਫੌਜਦਾਰੀ I ਅਪੀਲਾਂ»i ਨੰ.0398-DB5of12005yf ਦੋਸ਼ੀ-
ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ, ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ
ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 420-DF5 ਓ f2005 ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਦੋਸ਼ੀ-
ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ 2005 ਨੰਬਰ 478-ਡੀਬੀ, ਜੋ ਕਿ 19 ਮਈ, 2005
ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਉਸੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ
ਹੋਇਆ ਸੀ, ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(2) 16 ਨਵੰਬਰ, 2003 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 6.30 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪਿੰਡ ਰਾਮ ਗੜ੍ਹ ਕੁਲੀਆਂ,
ਥਾਣਾ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਇੱਕ ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਡਾਕਟਰ (ਮੈਡੀਕਲ
ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ) ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ-ਅਪੀਲਕਾਰਾਂ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ
ਅਸ਼ਵਨ ਕੁਮਾਰ ਅਸ਼ਵਨੀ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ (ਇਸ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ 'ਦੋਸ਼ੀ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਧਾਰਾ 302/34 IPC ਦੇ ਤਹਿਤ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਹਨਾਂ
ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ
ਸੁਣਾਈ ਗਈ।

(3) ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ
ਬਜ਼ਾਰ, ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਦੰਦਾਂ ਦਾ ਕਲੀਨਿਕ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਮੁਲਜ਼ਮ
ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਲੀਨਿਕ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਾ ਦੋਸਤ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਉਸ ਦੀ ਕਾਰ ਨੰਬਰ
ਡੀ.ਐਲ.32 ਕਿਊ-0860 ਦਾ ਡਰਾਈਵਰ ਸੀ।

(4) 16 ਨਵੰਬਰ, 2003 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 8.00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਉਸ ਨੂੰ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਾ ਟੈਲੀਫੋਨ ਸੁਨੇਹਾ ਆਇਆ ਕਿ ਉਹ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ
ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ
ਜਲੰਧਰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੂਜਾ ਸ਼ਰਮਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 16 ਨਵੰਬਰ 2003 ਨੂੰ ਰਾਤ

9.50 ਵਜੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਵੇਰੇ 10.00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਉਕਤ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਲਈ ਲੈ ਗਿਆ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਟੈਲੀਫੋਨ ਸੰਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿੰਡ ਰਾਮ ਗੜ੍ਹ ਕੁਲੀਆਂ ਵਿਖੇ ਗਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਰਾਮ ਗੜ੍ਹ ਕੁਲੀਆਂ ਤੋਂ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਜਲੰਧਰ ਚਲੇ ਗਏ। ਦਿਨ 'ਚ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ 3-4 ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਾਲਾਂ ਆ ਕੇ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਦੇ ਸਨ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਕਰੀਬ 4 ਵਜੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਮੋਬਾਈਲ 'ਤੇ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼ਾਮ 7 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਦੋ ਧੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਅਜੈ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਉਸੇ ਕਾਰ ਰਾਹੀਂ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਪਹੁੰਚੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਤਾਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਖੂਨ ਨਿਕਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਸ ਦੇ ਨੱਕ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਖੂਨ ਨਾਲ ਲਿਬੜਿਆ ਹੋਇਆ ਕੋਟ ਲਾਹਿਆ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਪਰੀ ਉਸ ਦੀ ਬਾਂਹ ਨਾਲ ਉਲਝੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਕੱਟਮਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਧੱਕਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਅਦਿੱਖ ਸੱਟ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਮਨੋਰਥ ਦੱਸਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਾਸੀ ਰਾਮਦਾਸਪੁਰ, ਥਾਣਾ ਗੜ੍ਹਦੀਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਲੀਨਿਕ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪਤੀ ਦੱਸ ਕੇ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸਪਾਂਸਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਅਦੇ 'ਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ (ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਲੈ ਜਾਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਬਲੈਕਮੇਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਖਿਲਾਫ ਕਈ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚ ਕੇ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

(5) ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ 16 ਨਵੰਬਰ 2003 ਨੂੰ ਰਾਤ 9.50 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਐਸ.ਆਈ ਓਕਾਰ ਦੱਤ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਰਾਤ 10.05 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 170 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਦਿਅਕ ਉਪ ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ (ਡਿਊਟੀ) ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ, 17 ਨਵੰਬਰ, 2003 ਨੂੰ ਲਗਭਗ 2.00 ਵਜੇ ਏ.ਐਮ.ਐਸ.ਆਈ. ਓਕਾਰ ਦੱਤ, ਨੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ, ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ, ਮੋਟਾ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਮੁਰਦਾਘਰ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਲਾਸ਼ ਪਈ ਸੀ, ਉਸ ਥਾਂ ਦੀ ਪੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਮੋਟਾ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਸਾਬਕਾ. ਜਿਸ ਥਾਂ 'ਤੇ

ਕਾਰ ਵਾਲਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਡੀ.ਐਲ.32 ਕਿਊ-0860 ਖੜੀ ਸੀ, ਉਸ ਥਾਂ ਦਾ ਪੀ.ਐਸ. ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਡੀਐਲ ਸਮੇਤ ਆਰਸੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਈ; ਅਤੇ ਅਜੇ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਸਾਬਕਾ ਦੇ ਪਾਸਪੋਰਟ। P2 ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ. P3 ਕ੍ਰਮਵਾਰ; ਜੁੱਤੀਆਂ ਦੀ ਜੋੜੀ (ਔਰਤਾਂ) ਸਾਬਕਾ. P4&Ex.P5; ਗੁਰਗਾਬੀ ਦੀ ਜੋੜੀ ਸਾਬਕਾ P6 ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ. P7; ਇੱਕ ਰੈਕਸੀਨ ਬੈਗ (ਔਰਤਾਂ) ਸਾਬਕਾ. P8 ਅਤੇ CD ਕੈਸੇਟ ਸਾਬਕਾ. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰ ਤੋਂ P9, - ਮੀਮੋ ਐਕਸ. ਪੀ.ਟੀ. ਉਸਨੇ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸਾਬਕਾ. ਪੀ.ਜੀ.; ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ; ਅਤੇ ਮੋਟਾ ਸਾਈਟ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ Ex. ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦੇ ਪੀ.ਯੂ. ਉਸ ਨੇ 17 ਨਵੰਬਰ 2003 ਨੂੰ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਅਤੇ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖਿਲਾਫ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(6) ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 302/34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ।

(7) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ 1) ਪੂਜਾ ਸ਼ਰਮਾ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਿਸਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ।

(8) ਡਾ: ਸ਼ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਠੌਣ, ਐਸ.ਐਮ.ਓ., ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਮੁਕੇਰੀਆਂ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਸਾਬਕਾ ਐਸ. ਥਾਣੇ ਨੂੰ ਪੀ.ਬੀ.

(9) ਡਾਕਟਰ ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਮੁਕੇਰੀਆਂ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ.3) ਨੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਵਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਦੇਸ ਰਾਜ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦੋਖਿਆ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 5'x7 ਹੈ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੋਸ਼ਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਲਾਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪੈਂਟ, ਇੱਕ ਕਾਲੀ ਪੱਟੀ, ਚਿੱਟੀਆਂ ਜੁਰਾਬਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲਾ ਕੋਟ ਵੀ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਨੱਕ ਅਤੇ ਕੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਖੂਨ ਵਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ:-

1. ਜਖਮ 1.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x. ਸੱਜੇ ਅੱਖ ਦੇ ਮੱਥੇ ਦੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲੇ ਸਿਰੇ 'ਤੇ 5 ਸੈ.ਮੀ.
2. ਸੱਜੀ ਅੱਖ ਦੇ ਮੱਥੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਅਤੇ ਹੱਡੀ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਤੋੜਨ 'ਤੇ 1 x .25 ਸੈ.ਮੀ.
3. ਉੱਥੇ ਮੈਨੂੰ ਛਾਤੀ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ 3,4,5 ਪਸਲੀਆਂ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਛਾਤੀ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਬੋਨੀ ਕ੍ਰੈਪਿਟਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਪਲ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ ਵਿਕਾਰ ਸੀ,

ਛਾਤੀ ਦੀ ਖੱਬੀ ਖੋਲ ਖੂਨ ਅਤੇ ਤਰਲ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਖੱਬੇ ਫੇਫੜੇ ਦੇ ਜਖਮ. ਸੱਜਾ ਫੇਫੜਾ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸੀ।

4. ਸੱਜੀ ਲੱਤ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਤੀਜੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ 3 x 1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ, ਟਾਈਬੀਆ ਟਿਊਬਰੋਸਿਟੀ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ 3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ, ਜਖਮ ਵਾਲਾ ਜ਼ਖਮ। ਡਿਸਕਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅੰਡਰਲਾਈੰਗ ਹੱਡੀ ਬਰਕਰਾਰ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ।
5. ਖੱਬੇ ਗੋਡੇ ਦੇ ਜੋੜ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ 3x2 ਸੈ.ਮੀ. ਸਾਰੇ ਅੰਗ ਤੰਦਰੁਸਤ ਸਨ।

(10) ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੇਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਆਂਤੜੀਆਂ, ਲੀਵਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ, ਤਿੱਲੀ, ਹਾਫਟੀਚ ਕਿਡਨੀ, ਖੂਨ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਅਤੇ ਖਾਰੇ ਘੋਲ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਰਸਾਇਣਕ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਉਣ ਤੱਕ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਟਾਲ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਸਾਬਕਾ. ਪੀ.ਸੀ. ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਸਾਬਕਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ. ਪੀ.ਈ. ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਤ ਸੱਟ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ (ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਗ) ਦੇ ਫੇਫੜੇ ਦੇ ਫੱਟਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ, ਅਲਕੋਹਲ ਅਤੇ ਕਲੋਰੋਕਪਾਊਂਡ ਦੇ ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਅਤਿਕਥਨੀ, ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਨ। ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਝਗੜੇ ਦੌਰਾਨ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੇ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰਟਮ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਭਾਵ 17 ਨਵੰਬਰ, 2003 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਉਸਨੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੁਮਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੇ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਦੀ ਰੀਡੀਕੋ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਜ਼ੱਡਰ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ:-

“ਬੀਪੀ 140/80 ਮਿਲੀਮੀਟਰ, ਨਬਜ਼ 78 ਪ੍ਰਤੀ ਮਿੰਟ ਸੀ। ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਗੰਧ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਰੀਜ਼ ਸਿੱਧੀ ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦਾ, ਅੜਿੱਕੇ ਚੜ੍ਹਨਾ, ਬੋਲਣ ਦੀ ਅੜਚਨ, ਵਧੀਆ ਹਰਕਤਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ। ਉਂਗਲੀ ਦਾ ਨੱਕ ਭਾਵ ਉਂਗਲੀ ਦਾ ਓਵਰਸ਼ੂਟ ਕਰਨਾ। ”

(11) ਉਸਨੇ ਪਿਸ਼ਾਬ ਅਤੇ ਖੂਨ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ MLR ਸਾਬਕਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ. ਪੀ.ਜੇ.

(12) ਉਸੇ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਸਵੇਰੇ 10.25 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਅਸਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ:-

“ਆਮ ਸਥਿਤੀ ਚੰਗੀ ਸੀ, ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੇਤੰਨ ਸੀ, ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਥਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਕੂਲ ਸੀ, ਬੀਪੀ 120/76 ਮਿਲੀਮੀਟਰ, ਨਬਜ਼ 76 ਪ੍ਰਤੀ ਮਿੰਟ, ਮੱਥੇ ਉੱਤੇ 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x .25 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦਾ ਜ਼ਖਮ

ਸੀ। ਖੱਬੇ ਅੱਖ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੋਂ 3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਅੱਖ ਦੇ ਮੱਥੇ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਜ਼ਖਮ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਖੂਨ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਉਹ (ਮਰੀਜ਼) ਸਿੱਧੀ ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਚੰਭੇ ਵਾਲੀ ਚਾਲ; ਉਸ (ਮਰੀਜ਼) ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਗੰਧ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਬੋਲਣ ਦੀ ਅਸੰਗਤ ਜ਼ਰਮਾਨਾ ਲਹਿਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਫਾਈਂਡਰ ਨੱਕ ਟੈਸਟ, ਉਗਲੀ ਦੀ ਸ਼ੁਟਿੰਗ ' ਤੇ.....

(13) ਪਿਸ਼ਾਬ ਅਤੇ ਖੂਨ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਸੱਟ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਸਧਾਰਨ ਅਤੇ ਮਿਆਦ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਸੱਟ ਮੈਨੂੰ 24 ਘੰਟੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੱਟਾਂ ਮਾਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹਥਿਆਰ ਧੁੰਦਲਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ MLR ਸਾਬਕਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ। ਪੀ.ਕੇ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਐਕਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ। ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਮੁਲਜ਼ਮ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪੀ.ਐਲ. ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਐਮ. ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਪਿਸ਼ਾਬ ਅਤੇ ਖੂਨ ਵਿੱਚ ਅਲਕੋਹਲ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹੱਥੋਪਾਈ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਸੱਟ ਨੰਬਰ 2 ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(14) SI, ਓਕਾਰ ਦੱਤ (PW7) ਨੇ ਮੋਟਾ ਸਾਈਟ ਯੋਜਨਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤੀ ਸਾਬਕਾ. ਪੀ.ਯੂ. ਬੀਰਬਲ, ਸਹਾਇਕ, ਖੇਤਰੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਫਤਰ, ਜਲੰਧਰ (PW8) ਨੇ ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਪੁੱਤਰ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ pa I ssports ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ।

(15) ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਡਰਾਫਟਸਮੈਨ (PW9) ਨੇ ਸਾਈਟ ਪਲਾਂਟ ਸਾਬਕਾ. ਪੀ.ਵੀ.

(16) ASI ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ (PW4), HC ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (PW5) ਅਤੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ, ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (PW6) ਰਸਮੀ ਗਵਾਹ ਹਨ।

(17) ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 313 Cr ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੀ.ਸੀ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਝੂਠੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕੀਤੀ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮਾੜੀ ਇੱਛਾ ਜਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਵਿਖੇ ਫਰਨੀਚਰ ਦਾ ਸ਼ੋਅ ਰੂਮ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਦਾ ਆਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨਸ਼ੇ 'ਚ ਉਸ ਨੂੰ ਥਾਣਾ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਆਇਮਾ ਮਾਂਗਟ ਦੇ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਟਿਊਸ਼ਨ ਦੇਣ 'ਤੇ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ।

(18) ਮੁਲਜ਼ਮ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕਦੇ ਵੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਡਰਾਈਵਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਨਾ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਜਲੰਧਰ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਮਾਗਮ ਸੀ। ਉਹ ਟੈਕਸੀ ਸਟੈਂਡ, ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਵਿਖੇ ਫ੍ਰੀਲਾਂਸ ਡਰਾਈਵਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਵਾਰ ਡਾ: ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਨੇ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਦਿਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਨਾ ਤਾਂ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਹੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਾਂ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਪਹਾੜਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ 'ਤੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(19) ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਅਣਵਿਆਹੀ ਸੀ। ਡੀ > ਨਾਲ ਨੌਕਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 1995 ਤੋਂ 2000 ਤੱਕ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੋਲ ਉਸਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਰੁਪਏ ਸੀ। 4 ਲੱਖ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਐਸਐਸਪੀ, ਗੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸਦੀ ਡੀਐਸਪੀ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਪਾਸਪੋਰਟ ਫਾਰਮ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਲਏ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਦੇਖ-ਭਾਲ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਜਾਂ ਕੁਝ ਵਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੇਰਵੇ ਸੌਂਪਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਬਾਕੀ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਜਾਂ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਆ ਹੈ।

(20) ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਡੀ.ਐੱਸ.ਪੀ., ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਡੀਡਬਲਯੂ 1) ਤੋਂ ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਬੇਕਸੂਰ ਹੈ। ਡੀ.ਐੱਸ.ਪੀ., ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਡੀ.ਡਬਲਯੂ.2) ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ 15 ਨਵੰਬਰ, 2003 ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਦੇਸ ਰਾਜ (ਡੀਡਬਲਿਊ 3) ਅਤੇ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਡੀਡਬਲਿਊ 4) ਤੋਂ ਵੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ.

(21) ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਛਾਣਬੀਣ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚ ਕੇ ਡੀ ਨੂੰ ਕੁੱਟਿਆ! ਮੌਤ ਤੱਕ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਪੀਲ ਆਈ ਐਲ.ਐਸ.

(22) ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਮਾਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ. ਐੱਸ. ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਧੀਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੀਤਾ ਕੋਹਲੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਆਪਣੀ ਯੋਗ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਖੰਗਾਲਿਆ।

(23) ਤਿੰਨ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਪਹਾੜਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਦੇਸਤ,

ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ 16 ਨਵੰਬਰ, 2003 ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਸ਼ਾਮ 6.45 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਡਾ: ਸ਼ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਠਾਣ (ਪ. ਪ. 2) ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਪੁੱਤਰ ਬਲਰਾਜ ਸ਼ਰਮਾ ਉਸਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਹਾਦਸੇ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਕਾਰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਡੀ.ਐਲ.32 ਕਿਊ-0860 ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਮੁਲਜ਼ਮ 16 ਨਵੰਬਰ 2003 ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪੂਜਾ ਏ ਸ਼ਰਮਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ 1) ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਦੀ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਮੌਤ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 4:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਾਲਾਂ ਆਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਲਾਂ ਦਾ ਉਸਦੇ ਹੁ ਆਈ ਸਬੈਡ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(24) ਸਵੇਰੇ 10-00 ਵਜੇ ਅਤੇ ਸਵੇਰੇ 10-25 ਵਜੇ ਡਰਾਈਵਰ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਅਤੇ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਤੀ ਸੀ। ਪੂਜਾ ਏ ਸ਼ਰਮਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ 1) ਨੇ ਆਪਣੇ ਠੋਸ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਨੌਕਰ ਸੀ। ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਲੀਨਿਕ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੱਸਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਦਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ। ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਡੀਐੱਸਪੀ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਪੜਤਾਲ ਲੰਬਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਕਤ ਡੀਐੱਸਪੀ ਤੋਂ 15 ਨਵੰਬਰ 2003 ਤੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਮੰਗਿਆ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ 16 ਨਵੰਬਰ 2003 ਨੂੰ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

(25) ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪੂਜਾ ਸ਼ਰਮਾ (PW1) ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਸਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਕੋਲ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪੀਸਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕੁਹਾੜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਘਰ 'ਚ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਅਫੇਅਰ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਠੀਕ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਡਰਾਈਵਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ 16 ਤਰੀਕ ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਾਂਸਰ ਕਾਰ 'ਤੇ ਘਰੋਂ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ | ਨਵੰਬਰ, 2003; ਇਹ

ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਦੁਰਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸੇ ਕਾਰ ਵਿਚ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਕਾਰ ਵਿਚ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ।

(26) ਪੂਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਉਸ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਿੱਖੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਜਾਂ ਬਦਨਾਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੇਸ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ, ਹਾਲਾਤ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਬਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤ ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ।

(27) ਅਸੀਂ ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਠਾਵਾਂਗੇ।

(28) ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪੂਜਾ ਏ ਸ਼ਰਮਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ 1) ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਘਟਨਾ ਤੋਂ 10-15 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਰਾਹੀਂ ਨੌਕਰੀ ਦਿਵਾਈ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਪੂਜਾ ਸ਼ਰਮਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ 1) ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ DL32Q-0860 ਵਾਲੀ ਕਾਰ ਵਿਚ ਜਲੰਧਰ ਲੈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ। ਡਾ: ਸ਼ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਥੋ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਡਾ. ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.3) ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਮੌਤ ਕਤਲੇਆਮ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਸੇਰਾ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਲਕੋਹਲ ਸਮੇਤ ਕਲੋਰੋਕੰਪਾਊਂਡ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਸੱਟ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਆਮ ਤਜਰਬਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਡਰ ਕਾਰਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਮੁਲਜ਼ਮ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਅਤੇ ਦਿਲੋਂ ਹੌਲਾ ਹੋਇਆ ਪਰ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮ੍ਰਿਤਕ

ਉਸ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਰਿਹਾ, ਉਸ ਨਾਲ ਜੋ ਹੋਇਆ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ।

(29) ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਪਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਧਾਰਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਧਾਰਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੇਮਿਸਾਲ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਜਾਂ ਅਸਧਾਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਔਖਾ ਹੋਵੇਗਾ ਗੱਦ ਲਈ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਾਂ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਉੱਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

(30) ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਉਮਰ (1), ਰਾਮ ਗੁਲਾਮ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (2) ਸਹਿਦੇਵਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (3) ਅਤੇ ਹੀਰਾ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨਸੀਟੀ ਸਰਕਾਰ) ਦਿੱਲੀ (4) ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਬਣਾਏ ਜਦੋਂ ਤੱਥ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:-

“(i) ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ, ਕਿੱਥੇ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਛੋੜਾ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਇਆ ਸੀ।

(11) ਬਾਅਦ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਭਾਵ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਫਰਾਰ ਹੋਣਾ ਕਤਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਗੌੜਾ ਕਾਰਕ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੀਮਿੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(111) ਅਪਰਾਧਕ ਲਿੰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਨ।

- (1) 2000 ਕਰੋੜ ਐਲਜੇ 4047
- (2) 2001 CrI. ਐਲਜੇ 4632
- (3) 2003 SCC (CrI.) 382
- (4) 2003 CrI. ਐਲਜੇ 3711

(iv) ਭਾਵੇਂ- ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦਾ ਮਕਸਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬੋਝ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਧਾਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਵਰਗੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਕ ਵਾਜਬ ਮੌਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਮੈਂ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਅਨੁਮਾਨ ਕੱਢਣ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(v) ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਲਾਕੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਇਕੱਲਾ ਮੁਲਜ਼ਮ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਕੀ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਰਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਵੇਗੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਉਸਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੀੜਤ ਨਾਲ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋਇਆ। ਸਮਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ।”

(31) ਉਪਰੋਕਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਧਾਗਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਟੱਲ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਖਿੱਚੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਖਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

(32) ਇੱਥੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣਾ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਕਾਰ ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਕਤਲ ਕਦੋਂ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਇਹ ਦੱਸਣ 'ਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਦੋਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਵੀ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ. ਪੀਸੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਕਾਰ ਵਿਚ ਲਿਜਾਣ ਜਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਪਤਾ ਕਿਵੇਂ ਲੱਗਾ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਪਿਸ਼ਾਬ ਅਤੇ ਖੂਨ ਵਿੱਚ। ਉਸ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਝੂਠਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਡਾ: ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ (ਪੀ. ਡਬਲਿਊ.3) ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ

ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਕਾਰ ਨੰਬਰ ਡੀ.ਐਲ.32 ਕਿਊ-0860, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਪੂਜਾ ਸ਼ਰਮਾ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1) ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਸਕੈਚ. ਉਸਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਡਰਾਈਵਰ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੂਜਾ ਸ਼ਰਮਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ 1) ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ 10-15 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਡਰਾਈਵਰ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਸੂਈ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ।

(33) ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਕਤਲ ਪਿੱਛੇ ਕਿਸ ਦਾ ਹੱਥ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਅਤੇ ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਵਾਰਦਾਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ. ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਹੀ ਇਸ ਜੁਰਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ।

(34) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ (i) ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਫੋਨ ਆਇਆ ਸੀ; (ii) ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨਾਲ ਹੈ; ਅਤੇ (iii) 17 ਨਵੰਬਰ, 2003 ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਾਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸ਼ੱਕ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਕਬਰ ਹੋਵੇ, ਸਬੂਤ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਦਾ ਫੋਨ ਸਿਰਫ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਹੀ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਪੂਜਾ ਸ਼ਰਮਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਦੇ ਘਰ ਪਿੰਡ ਰਾਮ ਗੜ੍ਹ ਕੁਲੀਆਂ ਵਿਖੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ ਦੋਸ਼ੀ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦਾ ਜੇਕਰ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਹੱਥ ਹੁੰਦਾ। ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ. ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਵੱਲੋਂ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਹੀ ਸੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨਾ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨਸ਼ੇ 'ਚ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਸ਼ਰਮਾ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹ ਜਿਸ ਨੇ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ

ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਸਥਿਤੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਜਲੰਧਰ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਬਿਆਨ ਜੋ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਤ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੂਜਾ ਸ਼ਰਮਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ 1) ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਮੈਂ ਅੱਖੋਂ-ਪਰੋਖੇ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਸੜ੍ਹਾ 'ਤੇ ਆਏ ਹਨ। ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਦੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਇਕ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਣਵਿਆਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਹੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਬੂਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਮਾਂ ਦੱਸ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਦੋ ਪਾਸਪੋਰਟ ਐਕਸ.ਪੀ.2 ਅਤੇ ਐਕਸ.ਪੀ.3 ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਜੋੜਾ ਸੈਂਡਲ ਅਤੇ ਇਕ ਲੇਡੀ ਪਰਸ ਵੀ ਮਿਲਿਆ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜੰਜੀਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੈਂਡਲ ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(35) ਵੇਫਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਦੇ ਉਸ ਚੌਧਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਜੋ ਉਹ ਫੜੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ, ਉਸ ਨੇ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਕਰਕੇ ਦੋ ਪਾਸਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾ ਲਏ; ਉਸਨੇ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਸਨ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ

ਜੁਰਮ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਡੀਐਸਪੀ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅੱਗੇ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਕਾਏ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਵਿਵਾਦ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ 2,18,000

ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 11 ਨਵੰਬਰ, 2003 ਨੂੰ, ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਕੁਝ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(36) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 398-ਡੀਬੀ 2005 ਅਤੇ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 478-ਡੀਬੀ ਓ ਐਫ 2005 ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ (ਲਖਬੀਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਹਾੜਾ) 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਨਾ ਪਵੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(37) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਦੋਸ਼ੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ 2005 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 420-ਡੀਬੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ

ਐਮ ਐਮ ਕਮਰ ਅਤੇ ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਜੇ.ਜੇ

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

CWPNo 2005 ਦਾ 1026

5 ਜੁਲਾਈ, 2007

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਅਨੁਛੇਦ. 226—ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਬੋਰਡ (ਕਲਾਸ II) ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼, 1988 — ਆਰ.ਐੱਲ.8- ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਡਹਾਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ।